

Zpráva o situaci občanů Mongolska na Plzeňsku

Plzeň patří mezi lokality s jedním z největších počtů zaměstnaných cizinců v ČR. V důsledku hospodářské krize většina firem v regionu začala propouštět kmenové i agenturní zaměstnance. Podniky vyčkávají, jak se situace vyvine a zda budou mít opět zakázky. Cizincům už od prosince loňského dochází peníze na obživu a ubytování. Nejvíce zasaženi jsou zejména nejchudší pracovníci z Mongolska. Jedná se řádově o stovky až tisíce lidí.

Ti přijíždějí pracovat do České republiky většinou z důvodu, že jim a jejich rodinám ekonomická situace v jejich zemi nedovoluje žít v důstojných podmínkách. Pracovali ve stavebnictví, ve výrobní sféře, v obchodních odvětvích; vykonávali práce, na které nebylo možno sehnat pracovníky z Česka a podíleli se tak významnou měrou na pozvednutí české ekonomiky. Vlivem finanční krize jsou u zaměstnavatelů tito lidé první na řadě při realizaci úsporných opatření, tito lidé dostávají výpověď jako první. My všichni využíváme plodů jejich práce a neseme spoluodpovědnost za pozvání, které se jim do naší vlasti dostalo.

Přes velmi těžkou současnou situaci se tito lidé obvykle nechtějí do země původu vrátit. V zemi původu totiž často prodali svůj majetek, zadlužili se na dlouhé roky a rodina od nich nyní očekává podporu ze zahraničí. Pro mnohé znamená vrátit se zpět do země původu být v jejich komunitě doživotně znemožněn a označen za neschopného.

Od začátku roku 2009 se situace stále zhoršuje. Lidé jsou zcela bez prostředků. Některé z nich paradoxně podporují příbuzní z Mongolska. Zhruba 20 procent Mongolů žádá české úřady o umožnění bezplatného návratu domů a zpravidla pak mohou do týdne odletět. Jiní nesplňují požadavek legality pobytu (zaměstnavatel neměl pro pracovníky slíbenou práci nebo je později propustil – a platnost víza za účelem zaměstnání je vázána právě na pracovní povolení na konkrétní pracovní místo; ztrátou zaměstnání přicházejí zároveň o zdravotní pojištění) nebo očekávají nový nástup do práce, který jim agentury slibují, ačkoli skutečný datum nástupu stále oddalují.

Pracovníci z Mongolska potřebují podporu při hledání zaměstnání, peníze na ubytování a cestovné, a v současné době především potraviny, teplé oblečení a spacáky. Výjimkou nejsou ani rodiny s malými dětmi. Hledání zaměstnání je téměř bezúspěšné, volná pracovní místa jsou okamžitě obsazována Čechy. Cizinci se pomalu stávají bezdomovci nebo přežívají v nedůstojných podmínkách na ubytovnách v odloučených lokalitách.

V pátek 20. února 2009 navštívili pracovníci Poradny pro cizince při Diecézní charitě Plzeň ubytovnu v Zábělé, kde bydlí dvacet Mongolů. *„Podmínky na ubytovně jsou naprosto katastrofální. Velká zima, vlhko, plíseň, zápach. Lidé mají hlad. Nemají peníze na uspokojování základních životních potřeb. Dle jejich výpovědí dostávají na měsíc pouze 400 korunové poukázky do restauračního zařízení, které spoluvlastní někdo z majitelů agentury. Na tyto poukázky jim však obsluha vydává pouze pivo. Mongolové situaci zlehčovali, že pokud už mají obrovský hlad a bolesti břicha, vyrazí do Plzně na pivo. Často ale dostanou po cestě pokutu od revizora, neboť nemají ani na jízdenku MHD,“* popisuje situaci vedoucí poradny Helena Duchková.

Obyvatele ubytoven trápí i špatný zdravotní stav. *„Chřípky, angíny jsou těmi lehčími ze zdravotních problémů. Mnohem horší jsou oteklé ruce, nohy, bolesti svalů, kloubů, horečky. Lidem chybí peníze na úhradu zdravotního pojištění a léčbu,“* říká Duchková. Některé nemoci jsou důsledkem zimy, která na ubytovně panuje a kterou se ubytovaní snaží zmírnit alespoň používáním jednoplotýnkových vaříčů.

V následujících týdnech lze očekávat další zhoršování situace. Charitní Poradna pro cizince pomáhá cizincům při jednání s úřady, vyřizování návratů do vlasti nebo hledání práce. Nedostává se jí ovšem prostředků pro akutní humanitární pomoc těm, kdo zůstávají na ubytovnách. Proto uvítá jakoukoli podporu ve formě finanční nebo materiální pomoci.

Na základě podkladů Poradny pro cizince DCH Plzeň zpracoval k 26.2.2009 K. Šimr